

BIBLIOTEKA STENOGRAFICZNA

Czasopismo miesięczne, poświęcone krzewieniu

STENOGRAFII POLSKIEJ

Nr. 7.

Lwów — Lipiec.

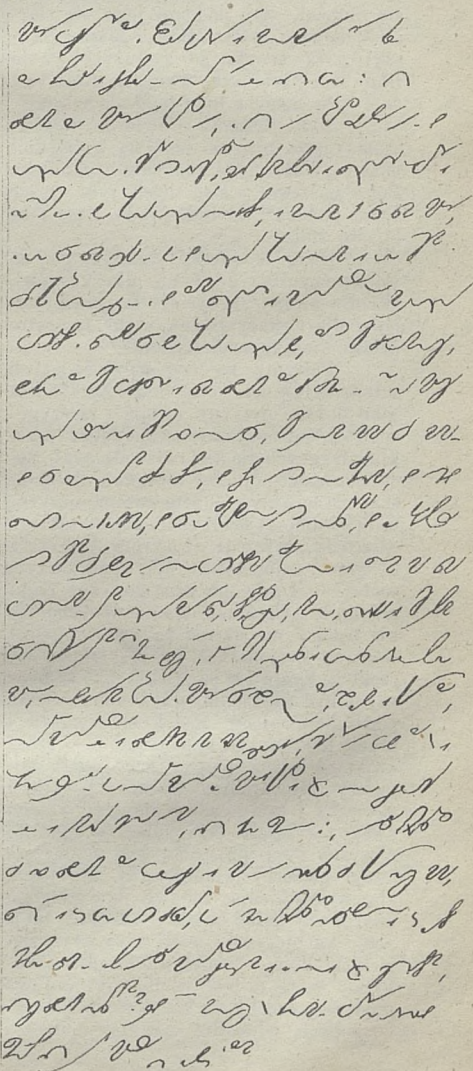
1871.

O miłości ku ojczyźnie.

(Skarga.) C. d.

Miłujecie pożytki swoje pojedynkowe, a pospolite burzycie — i mniemacie, abyście dobrze sobie czynili i życzyli. Nie tak jest; ale jako Pan rzekł: Kto zdrowie swoje miłuje, traci je, a kto je utracą, znajduje je. Gdy okręt tonie, a wiatry go przewracają, głupi tłumoczki i skrzynki opatruje i na nich leży, a do obrony okrętu nie idzie — i mniemą, że się sam miłuje, a on się sam gubi. Bo gdy okręt obrony niema, i on ze wszystkiem, co zebrał, utonąć musi. A gdy swemi skrzynkami, i majątnością, którą ma w okręcie pogardzi, a z innymi się do obrony okrętu uda, swego wszystkiego zapomniawszy, dopiero swe wszystko pozyskał i sam zdrowie swoje zachował. Ten najmiłszy okręt ojczyzny naszej wszystkich nas niesie, wszystko w niem mamy, co mamy. Gdy się z okrętem źle dzieje, gdy dziur jego nie zatykamy, gdy wody z niego nie wylewamy, gdy się o zatrzymanie jego nie staramy, gdy dla bezpieczeństwa jego wszystkim co w domu jest nie pogardzamy — zatonię i z nim my sami poginiemy. — W tym okręcie macie syny, dzieci, żony, imienia, skarby i wszystko w czem się kochacie, w tem tak wiele dusz jest, ile ich to królestwo i państwa przyłączone mają, nie dajcie im utonąć a zmiłujcie się nad krwią swoją, nad ludem i bracią swoją, nietyle majątnością, ale i zdrowiem im własnem usługujcie, wy którzyście je pod swój rząd i opiekę wzięli. Bo nie tyle majątności, dla miłej braci i rzeczypospolitej nie żałować, ale i umierać winni jesteśmy, jako Jan święty mówi: „Jeśli Chrystus za nas zdrowie swoje położył, i my je kłaść za bracie naszą mamy“ żkąd jest i u Pana Boga zapłata, bo jest własne Chrystusa naśladowanie i u ludzi wieczna sława. Lecz, jeśli majątności żałujem, i dla niej rzeczypospolitej szkodzim, jakoż zdrowia nastawim? wždy tę mniejszą rzecz czynimy.

Patrzcie na przykłady Świętych jako w tej miłości, ku ludu swemu go-

racy byli. Mojżesz acz często na swój on lud i na jego twardość do dobrego narzekał, jednak, gdy je Pan Bóg zgubić chciał, nietylko zdrowiem swoim ale i zbawieniem swoim, zastąpić je i odkupić chciał mówiąc: Albo odpusć im, odpusć Panie ten grzech, albo, jeśli tego nie uczynisz, wymaż mnie z ksiąg Twoich w któreś mnie napisał.

Aod widząc swój lud bardzo od Moabitów tyranstwem uciśniony, zdrowie swoje ważył i na pokoju Eglona tyrana zabił i wyzwolił bracię swoją.

Samson o krzywdy braci swej z Filistyny sam jeden wojny zwodził, i rad z nieprzyjaciół i ludu swego sałę oną z nimi obalając umarł.

Dawid gniew Pański i karanie na się obracał, aby poddani jego nie cierpieli, mówiąc do Pana Boga: „Jam zgrzeszył, a ta trzoda co zasłużyła, Panie Boże mój obróć rękę twoją na mnie i na dom ojca mego a ludu tego nie zabijaj“.

Joab, hetman Dawidów, rad za sasiady swe zdrowie niósł na wojnę mówiąc: „Walcamy o lud nasz i o miasto Boga naszego, a Pan niech robi co się Jemu podoba“. Za lud, prawi, nasz i za miasto Boże.

Dwie te rzeczy śmiałym go na wojnie czyniły, gdyż nie dla korzyści, ani dla swojej sławy, ale dla braci swojej, i dla chwały Boga swego na ostre żelaza nieprzyjaciół nacierał.

Patrzmy na onę parę świętych młodzieńców na Neemiasza i Zorobabela jako dobro ojczyzny swojej i rzeczypospolitej nad wszystkie swoje dobra przekładali i onych dla niej radzi odbiegali. Neemiasz będąc pojmany w niewole Babilońska, utraciwszy z ludem swoim, ojczyznę miłą od nieprzyjaciół zburzoną, do takiego szczęścia przszedł, iż u króla Artaxerxa którego pojmańcem był, podczaszym został. — I gdy mu wino podawał, rzekł mu król: „Czemuś tak smutnym chorym nie będąc? nie darmo to coś złego jest w sercu twojem!“ A on przelakwszy się rzekł: „Królu żyj na wieki! jako ja smutnym być nie mam, gdyż dom, miasto pogrzebów ojców moich spustoszało i bramy jego ogniem są popalone“ — I rzekł król: „A o coż mię prosisz?“ Mógł najmiłszy młodzieniec prosić o pożytki i pociechy i czci swoje, ale wszystkiego swego szczęścia odstupując, o naprawę ojczyzny swej prosił, w tem najwyższe swoje pociechy kładąc, gdy nie jemu, ale wszystkiemu ludowi, braciej jego dobrze się dziać miało. Obyście takie serce ku ojczyźnie mieli a za własnymi pożytki domów swoich nie biegali! jako-byście za tę miłość wielką u Pana Boga prędkie pociechy na zachowanie Rzeczypospolitej, odusili! Ale łakomstwo, i

[Handwritten text in a cursive script, likely a transcription of the printed text on the left. The text is dense and fills the right page of the document.]

ciasne, a tylo do swoich własnych po-
zytkow przywiazane serce wszystkie do-
bre rady rozprasza.

Co mówić o Zorobabelu i o gorącej
jego ku popolitemu dobru miłości? Gdy
miłością komorne towarzysze swoje u
uonarchy świata Darjusza przeszedł, a
mądrą gadką, coby na świecie było naj-
mocniejsze prawdę wyniósł i wystawił
dowodząc, iż ta mocniejsza i twalsza,
niżli wino, niżli król, niżli niewiasta, u-
pominki zakładną odniósł i wygrał takie,
aby w szarłacie chodził, aby ze złota pił
i na zlocie leżał i na wozie ze złotem
jeździł i czapkę miał z bisu i na szyi
złoty łańcuch; ażeby wtóre miejsce miał
po królu dla mądrości swojej i powiunym
zwany będzie Darjuszowym. A gdy go
spytał Darjusz mówiąc: nadto co na
zmowie i zakładzie napisano prosz jeszcze
o więcej, boś mędrszym nalezion nad to-
warzysze twoje, wedla mnie siedzieć bę-
dziesz i powinnym moim zwany będziesz,
on rzekł: Pomnij królu na ślub twój,
któryś uczynił dnia tego w którymś
królem zostal: Zbuduj Jeruzalem, i skar-
by kościelne pobrane odeslij, które Cyrus
oddzielił, zbuduj kościół spalony, napraw
ziemię Judzka, spustoszona, o to ja Pa-
nie proszę, o to majestatu twego żadam.

O błogosławiony miłośniku braciej
twojej! Nie ruszyło cię ono złoto i do-
bre mienie i cześć ona po królu wtórym
być, i świat rządzić i u ludzi tak wielką
sławę mieć; wszystkie to porzucili i po-
deptał, abys ojczyźnie i braciej swej i
rzeczypospolitej służył.

Wolałeś sam poniżonym być, aby
ona głowę podniosła, wolałeś zostawać
ubogim, aby ona z bogaciła. Darowałeś
matce swej wszystkie pociechy swoje,
wylałeś na nią wszystkie szczęście
swoje w jej dobrem i powstaniu i po-
mnożeniu, wszystkie dobra swe zamyka-
jąc. Naśladujmy, a za nic sobie własnych
pożytków nie ważmy, gdy ojczyzna tego
potrzebuje albo gdy się jej do szczęścia
naszemi chciwościami przeszkadza.

Matatyjass dla rzeczypospolitej,
która na zakonie Bożym fundowana, dla
oddalenia niewoli i tyraństwa króla An-
tyjocha i innych postronnych nieprzyjaciół
zdrowie swoje ważył. I mając sześć syn-
ów, na testamentie, im umierając roz-
kazał, aby żaden na łóżku swoim nie u-
mieral ale mężnie o lud swój i zakon
Boży i wiarę wojując i ojczyznę broniąc
umieral, i posłuchały go dobre dzieci
wszyscy, i szczęścił im Pan Bóg w wielu
wygranych i niepodobnych do zwycięstwa
bitwach, i wojując, jeden drugiego upo-
minal: „Podnośmy upadek ludu naszego
a walczmy o lud nasz i o kościół nasz.“

I wszyscy bracia oni, na bitwach
pozabijani, sobie śmierć a ludowi swemu

Handwritten text in a cursive script, likely a transcription of the printed text on the left. The text is dense and fills the right side of the page.

i rzeczpospolitej wolność i wybawienie od tyranów przynieśli. Nad których śmiercią płakali mówiąc: „Jakob poległi moczarcze, którzy wybawiali lud Izraelski? Żadna ich korzyść do tego nie wiodła i męstwa im onego nieczyniła, jedno miłość ku uciśnionym braciom i ku ojczyźnie i sławie ludu swego.“

A nie tylko mężowie, ale i niewiasty słabej płci tę cnotę ku dobru popolitemu mając, rade i zdrowia swego odstępywały. Wspominam sobie córkę Jęftego, której ojciec Jęfte, gdy się z wojny wracał, ona przeciw niemu ze swemi rówieśniczkami panienkami z bebnymi i z weselem wyszła. A ojciec za głowę się ująwszy do niej rzekł: „Oszukałaś mię i sama siebie najmilsza córko! Slubiłem Panu Bogu jeśli mi da zwycięztwo, cokolwiek pierwszego wyjdzie z domu mego, abym to Panu Bogu ofiarował i zabił.“ A ona się na to nie przelakłszy rzekła: „Gdyż ci Pan Bóg dał zwycięztwo, a tak Panu Bogu obiecałeś, uczyni ze mną coś obiecał.—Ale najmilsza córko! śmierć tobie sroga paniencie młodej? aleś jest jedynaczka u ojca twego? aleś tak młoda i urodziwa; dom wszystkim z ciebie pociechy czeka? A ona mówi: Nic to, wesele popolite i szczęście ludu mego i wybawienie jego od nieprzyjaciół, wszystkie te pociechy we mnie gasi, rada ich odstępuje, rada za to takie wesele ludzkie zdrowie daje.“

O nicoszacowana dobroci i ku ojczyźnie miłości! kto cię dziś naśladować? Już i panny mdłe i bojaźliwe, męże i chłopcy w miłości ku popolitemu dobru i szkód dla niego podejmowaniu przechodzą.

Druga Judyt co czyniła? Obłożono Betulia, lud od głodu i pragnienia umiera a ona się nad niedzą ludzką zalażywszy, i zdrowie i czystość swoją na to ważyła aby lud swój wybawiła. I poszczęścił aby lud swój wybawiła i sama przy zdrowiu i czystości została, i wiecznej sławy jako dobrodziejka narodu swego dostała.

A Ester, także mężna i miłości ku swemu ludu pełna będąc zdrowiem swoim pogardziła, gdy nad zakazanie do Aswera przystąpiła wkładając się o lud swój, aby od onego Hamana zgubiony nie był; i wywiodła naród swój z wielkiej trwogi i złej toni bardzo.

Lecz i pogańców się wstydymy, którzy tak nauczali i pisali: „Rzeczpospolita zowie się powszechnem miastem, za którą umrzeć i ze wszystkim się jej oddać i w niej wszystkie nasze pociechy położyć i onej je poświęcić winni jesteśmy.“ I niewiasty u Rzymian w pogaństwie mówiły: Dla tego syny rodzimy, aby było komu za rzeczpospolita umierać.

[Handwritten text in a cursive script, likely a transcription or commentary on the printed text.]

Nauka stenografii polskiej

układu J. Poliškiego.

Lekcja 8.

209. ów. *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow

drabów, żydów, sąsiadów, koczów, dachów, strachów, stelmachów, snopków, sterników, postów, kozłów, adamów, czynów, stanów, pópów, szczeatów, potopów, Spasów, czatów, listów, Nowików, Potapów, Katków

210. ów. *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

dawców, palców, pałaców, walców, koleców, mańców, końców, chłopców, starców, strzelców.

211. rów. rzów. *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

carów, darów, komarów, katarów — cesarzew, komisarzew, mistrzew, kotlarzew.

212. W następujących zakończeniach opuszcza się najczęściej wstawna spółgłoska *w*, niekiedy zaś i całe zgłoski jak *wa*, *wi*. Samogłoskę w takim razie przed *w* położoną, symbolizować należy dokładnie w poprzedzającej spółgłosce, lub wypisać znakiem alfabetowym (jak 228).

213. awy. *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

łaska-y, ruda-y, cieka-y, dziura-y, kula-y, cherla-y — łaska-ego, ruda-emu, cieka-ej, dziura-yeh, koszta-emi.

214. awie. *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

łaska-ie, cieka-ie, nierucka-ie.

215. awszy. *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

łaska-szy, cieka-szy, przegra-szy, pozna-szy, nieda-szy, trzyma-szy, nala-szy, nastą-szy,

216. liwy (pisze się tylko li). *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow

kłami-y, żartobli-y, straszli-y, szczęśli-y, krzykli-y — wstydi-ego, cierpli-emu, kłótl-yeh, straszli-ej — (łaskawa, ciekawa, gadatliwa).

217. liwie. *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

cierpli-ie, kłami-ie, gadat-i-ie, szczęśli-ie, chorobli-ie, lekli-ie, krzykli-ie, pogardli-ie.

218. iwszy, liwszy. *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

straci-szy, trąci-szy, poprawi-szy, nastawi-czy, postanowi-szy, robaczi-szy.

219. awszy. *ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow*

począ-szy, staną-szy, wzią-szy, ochłona-szy, spogładnawszy, pojawiwszy.

221. *wisko.* *Wisko wisko wisko wisko*

stano-isko, pośmie-isko, pobojo-isko, żydo-isko, wido-iskom.

222. *wicz.* *Wicz wicz wicz wicz wicz wicz*

króle-icz, stolnikie-icz, cześnikie-icz, Żyblikie-icz, Zapalo-icz, Popowicz.

223. *owi.* *Owi owi owi owi owi owi*

ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow

klubo-i, pagodo-i, buko-i, początko-i, Karolo-i, bato-i, nauczycielo-i, królewicz-o, Żyblikiewicz-o, stoło-i, szewco-i, marmuro-i — klubo-ego, buko-emu, początko-ej, króle-iczom, żłobko-ych, Krzczunowicz-o-y.

Uwaga. Podobnie piszą się też zakończenia przymiotników na *owy*.

Wyrazy powyższe można zatem czytać klubowy, pagodowy, bukowy itd. ze zdania ostatecznie pokazać się musi, czy dotyczący wyraz jest przymiotnikiem, czy rzeczownikiem.

224. *owie.* *Owie owie owie owie owie owie*

królo-ie, marszałko-ie, przodko-ie, wojewodo-ie, pielgrzymo-ie, monarcho-ie.

225. *owny.* *Owny owny owny owny owny owny*

czaro-ny, gusło-ny, gwałto-ny, zysko-ny, mało-ny, — czaro-nego, gusło-nemu, gwałto-nej, zysko-nych,

226. *owac* (opuszcza się zwykle zgłoska *wa*). *owac owac owac owac owac owac*

ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow

calo-ć, salwo-ć, pilo-ć, pielgrzymo-ć, często-ć, potego-ć, trakto-ć, wizytow-ć, porządko-ć, pokuto-ć, molestó-ć — calo-lem, często-leś, trakto-l, wizyto-liśmy, salwo-liście, porządko-li.

227. *owaty.* *Owaty owaty owaty owaty owaty owaty*

rukko-ty, jajko-ty, podługoty, dziurko-ty, balwano-ta — rukko-tego, jajko-temu, podługoty, dziurko-tej.

228. *ówna, ównie, ówka.* *Ówna ównie ówka ówna ównie ówka*

ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow ow

kowaló-na, Radziwiłłó-na, kasztelanó-na, króló-nie, prezesó-nie, — żydó-ka, łastó-ka, anyszó-ka, żytnió-ka, grajcaró-ka, kontuszó-ka, dachó-ka, placó-ka, placó-ce, placó-ek, dachó-ce, dachó-ek, placó-kom, końcó-kach.

229. *owuje, wywuje.* *Owuje wywuje owuje wywuje*

przygotó-uje, przechowy-uje.

230. Wypisuje się w w końcówkach:

awać, awiać. *paet awat ut wat cat ab*

powstawać, nadawać, naigrawać, przelewać, przemlewać, pomawiać, przedstawiać.

owa, owo, owa, owe. *paet awat ut wat cat ab*

królowa, Karówa, zagadkowo, zawodowo, gorączkowa, początkowe.

W dalszych przypadkach rzeczowników na owa znowu w opuścić można.

221. W końcówkach na ajac, ujac opuścić można w pierwszych wstawną spółgłoskę j, w drugich zgłoskę uj.

caet awat ut wat cat ab

spada-ąc, układa-ąc, określa-ąc, przemila-ąc, przesład-ąc, częst-ąc, budu-ąc, gwarant-ąc, modul-ąc.

Zrostki.

232. Części słowa, przyrastające na początku wyrazów, celem dobitniejszego określenia ich znaczenia, zowią się zrostkami.

Zrostki dzielą się na pojedyncze i złożone, swojskie i obce.

Sposoby oznaczenia zrostków i ich połączenia ze źródłosłowami wykazujemy poniżej na pojedynczych przykładach, nadmienić tu jednak w ogóle wypada, że zrostek, kształt znaku małego lub średniego mający, stosuje się w połączeniu najczęściej do pierwszej głoski źródłosłowa; i tak, jeżeli początkowa głoska źródłowa nad lub pod linią się zaczyna, to też z nią zrostek nad lub pod linią połączyć należy.

233. bez (zrostek ten w połączeniu oznaczyć można samem b)

caet awat ut wat cat ab

beziad, bezlik, bezczelny, beziudne, bezwładna, bezglowy, bezoki, bezprawny.

234. do. *caet awat ut wat cat ab*

dokładne, dojutra, docierać, dotarcie, dotrzymać, dostąpił, doliczyli, dorównany, dorzucić.

235. na. *caet awat ut wat cat ab*

caet awat ut wat cat ab

nabiał, nadarżona, nakład, nalegamy, nałupał, nasuwać, nacierać, naliczyli, natęzenie, natoczymy, nastąpił, następny, nastękać, nauczyciel, nafałszować, nafałdować.

Uwaga. Zrostek na przed ra, re, rza, rze, pisze się odłącznie, dla uniknięcia zamiany ze złożonym zrostkiem naprze i naprzy.

caet awat ut wat cat ab

narada, narastał, naraić, narail, naramiennik, narzęcznik, narzęczony, narzekał, narzędzie.

Lis i Daskötha. ~

W... ..
'oebe... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

Hou lis i wilk. ~

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

Wilk przebrany.

Jan to w...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

Kogut i lis ~

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...